

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Аврам Ескенази, ИМИ БАН, София
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'
в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика
професионално направление 4.6 Информатика и компютърни науки
докторска програма (научна специалност 01.01.12.) "Информатика"

Автор: Бойко Блажев Банчев

Тема: Проблеми на изразната явност в текстове на програми

Научен консултант: проф. д-р Нели Манева

1. Общо представяне на процедурата и докторанта. Това становище е написано и представено в изискуемия срок на основание на зап. № 47 от 13.03.2014 на Директора на ИМИ БАН, както и на решение на журито по процедурата, прот. № 1 от 07.04.2014. Представеният от г-н Банчев комплект материали на хартиен носител, както и този в електронен вид, е в съответствие с Приложение 4 към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИМИ на БАН и включва предвидените там документи.

2. Актуалност на тематиката. Темата на дисертацията е сред малкото, които можем да наречем „неувяхващи“. Езиците за програмиране са вероятно най-важният инструмент при създаването на софтуер и всяка нова идея или по-дълбоко разбиране, свързани с тях, не могат да не са актуални и важни за информатиката.

3. Познание на проблема. Изхождайки от дългогодишните си лични впечатления и от обективния факт – цитираната литература, уверено мога да твърдя, че авторът не само познава много дълбоко проблематиката и широк контекст около нея (а в отделни случаи по необходимост - и доста далече от нея), но вероятно е и най-добрият ѝ познавач у нас. Цитираната литература обхваща 89 източника (вкл. 6 на автора), почти всички на английски, но и малък брой на руски и български. По понятни причини – фундаменталния характер на изследванията – преобладава класиката от миналия век, но десетина работи от последните десет години показват стремежа на автора да следи и най-актуалното развитие на областта.

4. Методика на изследването. Методиката, приложена от г-н Банчев, следва поставената цел, респективно декомпозицията ѝ на задачи, и е насочена към решаването им. Построена е логично и системно, с голяма свобода на мисълта и на творчеството. Резултатът е, че е довела до постигането на сериозни и интересни теоретични резултати. Не мога да не отбележа и едно доказателство за научна мъдрост и зрялост, за осъзнаване на разумните граници на научната амбиция: “Не са търсени окончателност и завършеност, а и подобна цел едва ли е постижима – според нас темата не предполага достигане на някакъв общ и краен резултат, а позволява проучвания в различни посоки, под различни ъгли и с разнообразни изводи. В този смисъл изложеното тук съдържа възгледи и други резултати от работата на автора по темата, без претенция за изчерпателност” (с.2). Следователно от методическа гледна точка г-н Банчев е показал доста повече от необходимата за един докторант научна култура, познания и умения. Положително оценявам и съвсем „класическото“ оформление на работата (вкл. с вече рядко срещаното пренясане на думи от ред на следващия), където стандартният текст е разчупен с единствена илюстрация, кратки фрагменти от програмни текстове и десетина бележки под линия. Не е било обаче необходимо повече.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите.

Дисертацията се състои от увод, 5 глави, заключение, библиография и изискуемата от закона декларация за оригиналност, всичко това оформено в 135 стр. Използван е стандартен формат. на страницата. Това поставя обема на дисертацията в рамките на нормалното.

Одобрявам формулираната в увода цел на дисертацията, декомпозирана в 6 задачи.

Смятам, че заявените в края приноси съответстват на целта и задачите. Според мене те следва да се класифицират като научни. Оценявам положително и кратко формулираните, но немалко на брой (7) съдържателни и разнообразни насоки за бъдещо развитие, вкл и с по-приложен характер. Очаквам с особен интерес резултати от първата насока – “провеждане на тестове, които да покажат доколко успешно програмисти или обучавани в програмиране биха използвали различните предложени тук конструкции”. Ако трябва да бъде съвсем точен – очаквах някакви ясни резултати по тази задача всъщност в самата дисертация.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта. Представени са 5 труда, които отразяват съществените моменти от дисертацията. Всички те са самостоятелни, което прави обсъждането на личния принос на кандидата безпредметно. Всички публикации са на английски. 2 от тях са на възможно най-авторитетното място в света по темата - ACM SIGPLAN Notices – и по силата на този факт биха били напълно достатъчни, останалите 3 са в сборника от годишните конференции на СМБ.

7. Авторефератът отговаря на изискванията за пълнота, адекватност и компактност.

8. Критични бележки. Имал съм някои, отправял съм ги в продължение на много дългия процес на работа по дисертацията и на многобройните докладвания (да си призная част от тях даже съм забравил), струва ми се, че са били взети предвид.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Разглежданият труд е оформен съгласно общоприетите разбирания за научно изследване от този тип, отличава се със специфична и ценна оригиналност и съдържа сериозни научни резултати. Те са постигнати благодарение на изключителна професионална ерудиция след дългогодишни задълбочени анализи и размишления.

Оценката ми за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните приноси е **положителна**. Смятам, че трудът **отговаря напълно на изискванията** на ЗРАСРБ, ПЗРАСРБ и ПЗРАСРБ на БАН и на ИМИ-БАН.

Постигнатите резултати ми дават основание да предложа на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Бойко Блажев Банчев в областта на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление: 4.6 Информатика и компютърни науки, научна специалност 01.02.12 – Информатика.

13.05.2014 г.

Изготвил становището:

проф. д-р АврамЕскенази